

Co-funded by
the European Union

Πανελλήνιο Σωματείο Συμβούλων Νέων
Hellenic Youth Workers Association

PRIORITETI RADA S MLADIMA U HRVATSKOJ

BUILDING BRIDGES: YOUTH WORKER ALLIANCE DEVELOPMENT

IMPRESSUM

AUTORICA:

VALENTINA GAMBIROŽA STAKOVIĆ

IZDAVAČICA:

MREŽA MLADIH HRVATSKE

SELSKA CESTA 112C, 10000 ZAGREB

DIZAJN:

MATEA KALEB

GODINA IZDANJA:

2025.

Co-funded by
the European Union

Πανελλήνιο Σωματείο Συμβούλων Νέων
Hellenic Youth Workers Association

Publikacija "Prioriteti rada s mladima u Hrvatskoj" nastala je u okviru Erasmus+ projekta "Building Bridges: Youth Worker Alliance Development", financiranog sredstvima Europske unije. Iznesena mišljenja i stavovi odražavaju isključivo stav autorica publikacije te se ne moraju podudarati sa stavovima Europske unije ili Agencije za mobilnost i programe Europske unije. Ni Europska unija ni tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

SADRŽAJ

UVOD.....	3
Kontekst rada s mladima u Hrvatskoj.....	4
O projektu Building Bridges: Youth Worker Alliance Development.....	5
Svrha projekta "Building Bridges".....	5
Uloga Mreže mladih Hrvatske (MMH).....	5
Međunarodni partneri i perspektiva.....	6
Međunarodna suradnja i studijski posjeti.....	6
Zaključci projekta i naučene lekcije.....	9
Od uvida do nacionalnih prioriteta.....	12
Od prioriteta do akcijskih planova.....	16
Akcijski plan 1 – Definiranje rada s mladima i radnika_ca s mladima.....	16
Akcijski plan 2 – Izrada etičkog kodeksa radnika_ca s mladima.....	17
Akcijski plan 3 – Izrada standarda zanimanja i/ili kvalifikacija.....	18
Akcijski plan 4 – Obrazovanje i obuka radnika_ca s mladima.....	20
Akcijski plan 5 – Vidljivost rada s mladima.....	21
Zaključak.....	23
Zahvala.....	24

Ova publikacija donosi pregled procesa i rezultata projekta Building Bridges: Youth Worker Alliance Development, s naglaskom na međunarodna iskustva, nacionalni kontekst rada s mladima u Hrvatskoj, zajednički definirane prioritete te akcijske planove za njihov daljnji razvoj. Dokument je strukturiran tako da vodi od kontekstualnog okvira i međunarodnih uvida, preko nacionalnih prioriteta, do konkretnih prijedloga daljnjih koraka.

UVOD

Rad s mladima u Hrvatskoj već se dugi niz godina suočava s istim temeljnim pitanjima: uvjetima rada, kvalitetom i etikom, profesionalnim identitetom te razinom institucionalne podrške. O tim se temama govorilo i ranije kroz projekte, istraživanja i zagovaračke inicijative, kao i unutar same zajednice prakse. Ipak, unatoč brojnim pojedinačnim naporima, rijetko su bile predmet sustavnog i zajedničkog promišljanja koje bi povežalo različite aktere sektora oko zajedničkih prioriteta i dugoročnih smjerova razvoja.

U takvom kontekstu, **Mreža mladih Hrvatske (MMH)**, kao nacionalna krovna organizacija koja okuplja organizacije mladih i za mlade te kontinuirano djeluje u području javnih politika za mlade, prepoznala je potrebu za otvaranjem strukturiranog dijaloga između prakse, istraživanja i javnih politika. Projekt Building Bridges: Youth Worker Alliance Development pokrenut je upravo s tom namjerom: ne kao pokušaj brzog rješavanja kompleksnih pitanja, već kao proces koji nadilazi pojedinačne aktivnosti i kratkoročne rezultate, s ciljem jačanja zajednice prakse i dugoročnog razvoja rada s mladima u Hrvatskoj. Projekt je bio usmjeren na proces zajedničkog učenja, razmjene iskustava i povezivanja - kako unutar Hrvatske, tako i kroz međunarodnu suradnju s organizacijama koje djeluju u sličnim kontekstima. Kroz tu suradnju otvoren je prostor za kritičko promišljanje postojećih pristupa, ali i za učenje iz međunarodnih primjera koji pokazuju različite razvojne putanje rada s mladima u uvjetima ograničene institucionalne podrške.

Kontekst rada s mladima u Hrvatskoj

Rad s mladima u Hrvatskoj razvija se u uvjetima nedovoljno jasnog institucionalnog okvira, što snažno utječe na njegovu prepoznatljivost, kvalitetu i dugoročnu održivost. Iako se u praksi provodi kroz brojne programe organizacija civilnog društva te se kontinuirano financira kroz javne natječaje i projekte, ne postoji zajednički, formalno usuglašeni okvir koji bi jasno definirao što se podrazumijeva pod radom s mladima, tko ga provodi i prema kojim kriterijima kvalitete.

Pitanje profesionalnog statusa rada s mladima i radnika_ica s mladima u hrvatskom je kontekstu više puta otvarano, osobito kroz rasprave o standardima zanimanja i kvalifikacijama. Međutim, dosadašnji pokušaji institucionalnog uređenja sektora nisu rezultirali trajnim i primjenjivim rješenjima. Prijedlog standarda zanimanja za rad s mladima nije prihvaćen, a iako je država osnovala radnu skupinu te provela istraživanje o stanju rada s mladima, ti procesi nisu doveli do daljnjih konkretnih koraka u smislu sustavnog uređenja sektora. Istodobno, rad s mladima prepoznat je u strateškim dokumentima, uključujući aktualni **Nacionalni program za mlade 2023.-2025. (NPM)**, no to se zasad ne prevodi u jasne institucionalne kriterije, mehanizme osiguravanja kvalitete ili stabilnu podršku profesionalnom razvoju rada s mladima. Posljedica takvog stanja je fragmentiranost prakse, neujednačeno razumijevanje rada s mladima, te snažno

oslanjanje sektora na projektno financiranje i individualni angažman organizacija te praktičara i praktičarki.

Upravo u takvom kontekstu projekt Building Bridges: Youth Worker Alliance Development nastao je kao odgovor zajednice prakse na dugogodišnju potrebu za zajedničkim promišljanjem, artikulacijom prioriteta i otvaranjem dijaloga o razvoju rada s mladima u Hrvatskoj.

Kroz projektne aktivnosti, uključujući međunarodne studijske posjete i središnji međunarodni seminar, okupljeni su radnici i radnice s mladima, organizacije civilnog društva, istraživači_ice, predstavnici_ice institucija i međunarodni partneri. Taj je proces omogućio dublje razumijevanje različitih modela razvoja rada s mladima, ali i jasnije sagledavanje izazova i potencijala hrvatskog konteksta. Posebno važan i dugoročan učinak projekta jest činjenica da je tijekom njegove provedbe dodatno osnažena i **NORMA – Nacionalna organizacija radnica i radnika s mladima**. Uz MMH, NORMA se time pozicionira kao ključan akter budućih procesa i simbol pomaka od fragmentiranih inicijativa prema dugoročnom, sektorski vođenom razvoju rada s mladima.

Ova publikacija rezultat je tog šireg procesa koji je MMH pokrenula i vodila u suradnji s domaćim i međunarodnim partnerima. Ona ne donosi nove istine, nego dokumentira ono što je već prepoznato u praksi, ali sada jasnije artikulirano kroz zajedničke uvide, nacionalne prioritete i konkretne prijedloge djelovanja. U fokusu publikacije su uvidi iz međunarodnih iskustava, zaključci zajednice prakse te akcijski planovi razvijeni kao otvoreni i razvojni okviri za daljnji rad. Publikacija je stoga namijenjena svima koji djeluju u području rada s mladima ili utječu na njegov razvoj: radnicima_icama s mladima, organizacijama, institucijama i donositeljima odluka. Ona predstavlja pokušaj da se dugogodišnji izazovi sagledaju na cjelovit način te da se, kroz ulogu MMH kao platforme za dijalog i povezivanje, stvori temelj za dosljednije, koordiniranije i dugoročnije djelovanje sektora rada s mladima u Hrvatskoj.

O projektu Building Bridges: Youth Worker Alliance Development

Svrha projekta "Building Bridges"

Projekt "Building Bridges: Youth Worker Alliance Development" osmišljen je kao odgovor na dugogodišnje izazove s kojima se suočava sektor rada s mladima u Hrvatskoj, ali i kao svjesni odmak od pristupa koji se oslanjaju isključivo na kratkoročne projektne intervencije. Polazišna pretpostavka projekta bila je da se kompleksna pitanja profesionalnog identiteta, kvalitete, etike i institucionalnog prepoznavanja rada s mladima ne mogu riješiti pojedinačnim aktivnostima ili izoliranim inicijativama.

Umjesto toga, projekt je zamišljen kao proces: proces zajedničkog učenja, refleksije i dijaloga unutar zajednice prakse, ali i proces povezivanja tog iskustva s međunarodnim primjerima i širim politikama za mlade. Fokus projekta nije bio na izradi gotovih rješenja, već na stvaranju prostora u kojem se dugogodišnja pitanja rada s mladima mogu ponovno otvoriti, zajednički artikulirati i promišljati iz današnje perspektive.

Takav pristup omogućio je da se kroz projekt ne traže brzi odgovori, već da se gradi zajedničko razumijevanje sektora o tome gdje se rad s mladima trenutno nalazi, koji su njegovi ključni izazovi i koji su realni smjerovi daljnjeg razvoja u hrvatskom kontekstu.

Uloga Mreže mladih Hrvatske (MMH)

Mreža mladih Hrvatske (MMH) u ovom je projektu imala ulogu inicijatora, koordinatora i facilitatora procesa. Kao nacionalna krovna organizacija koja okuplja organizacije mladih i za mlade te kontinuirano djeluje u području javnih politika za mlade, MMH je projekt Building Bridges pokrenula s namjerom jačanja zajednice prakse i otvaranja prostora za strukturirani, inkluzivni i dugoročniji dijalog o razvoju rada s mladima u Hrvatskoj.

Uloga MMH nije bila da nameće rješenja ili preuzima ulogu „vlasnika“ sektorskih procesa, već da djeluje kao platforma za povezivanje: između različitih aktera unutar sektora, između prakse i istraživanja te između zajednice prakse i donositelja odluka. Kroz projekt MMH je nastojala osigurati da glas radnika_ica s mladima i organizacija koje svakodnevno rade s mladima bude vidljiv, artikuliran i prepoznat kao relevantan u širim raspravama o politikama za mlade.

Istovremeno, projekt je poslužio i kao prostor za jačanje kapaciteta same MMH u njezinoj ulozi sektorskog aktera, koji ne reagira samo na postojeće politike, već aktivno doprinosi oblikovanju dugoročnih smjerova razvoja rada s mladima u Hrvatskoj.

Međunarodni partneri i perspektiva

Projekt Building Bridges proveden je u suradnji s međunarodnim partnerskim organizacijama **Hellenic Youth Workers Association (HAYW)** iz Grčke i **Nacionalnom organizacijom praktičarki i praktičara omladinskog rada (NAPOR)** iz Srbije. Odabir ovih partnera bio je promišljen i strateški, s ciljem učenja iz konteksta koji se, iako različiti, suočavaju sa sličnim strukturnim izazovima u razvoju rada s mladima.

Grčki i srpski kontekst predstavljaju dvije različite razvojne putanje rada s mladima u okruženjima bez snažno uređenog formalnog okvira. U Grčkoj, rad s mladima funkcionira u uvjetima izrazito ograničene institucionalne podrške, oslanjajući se prvenstveno na snagu zajednice prakse i profesionalni identitet pojedinaca. U Srbiji je, s druge strane, razvijen sektorski model samoregulacije, u kojem je zajednica prakse kroz godine izgradila etičke okvire, standarde kvalitete i mehanizme akreditacije.

Suradnja s HAYW-om i NAPOR-om omogućila je sudionicima_ama projekta da sagledaju prednosti i ograničenja oba pristupa te da ih ne promatraju kao modele za jednostavno preuzimanje, već kao eferentne okvire za kritičko promišljanje hrvatskog

konteksta. Upravo ta komparativna perspektiva bila je ključna za razumijevanje da se razvoj rada s mladima ne odvija linearno, već kroz različite, kontekstualno uvjetovane procese, u kojima zajednica prakse ima presudnu ulogu.

Međunarodna suradnja i studijski posjeti

Međunarodni studijski posjeti organizirani su kao prilika za izravno upoznavanje s praksama i razvojnim procesima u zemljama koje se, iako institucionalno i povijesno različite, suočavaju s usporedivim izazovima u području rada s mladima. Cilj posjeta nije bio identificirati „najbolje prakse“ koje bi se mogle jednostavno preslikati u hrvatski kontekst, već razumjeti kako se zajednice prakse u različitim okruženjima nose s ograničenjima, kako grade profesionalni identitet i koje mehanizme koriste za razvoj kvalitete i etike rada s mladima. Studijski posjeti omogućili su sudionicima_ama projekta da izađu iz vlastitog nacionalnog okvira i sagledaju rad s mladima kao dio šireg europskog prostora u kojem se slična pitanja pojavljuju u različitim oblicima. Kroz izravne susrete s praktičarima_kama, predstavnicima_cama strukovnih organizacija i uvid u svakodnevno funkcioniranje partnerskih organizacija, stvoren je prostor za otvorenu razmjenu iskustava, ali i za kritičko propitivanje vlastitih pretpostavki o razvoju sektora.

U sklopu projekta provedena su dva studijska posjeta: **Hellenic Youth Workers Association (HAYW)** u Grčkoj i **Nacionalnoj organizaciji praktičarki i praktičara omladinskog rada (NAPOR)** u Srbiji. Ova suradnja je omogućila razmjenu iskustava s kontekstima koji se, iako različiti, suočavaju sa sličnim izazovima u području profesionalizacije, kvalitete i društvenog priznavanja rada s mladima. Odabir ovih partnerskih organizacija bio je namjeran: obje djeluju u okruženjima u kojima rad s mladima ima ograničen ili nedovoljno stabilan institucionalni okvir, ali se istovremeno razvija kroz snažnu zajednicu prakse.

Kontekst rada s mladima u Grčkoj – iskustvo HAYW-a

Rad s mladima u Grčkoj ima dugu tradiciju kao društvena praksa usmjerena na potporu i osnaživanje mladih osoba kroz neformalne i informalne aktivnosti, uključujući obrazovanje, socijalnu podršku, rekreaciju, kulturne programe i razvoj osobnih vještina. Iako je rad s mladima društveno vrijedan i duboko ukorijenjen u lokalnim zajednicama, formalna i institucionalna prepoznatljivost ove djelatnosti je ograničena. U Grčkoj ne postoji zakonski definirano zanimanje „radnik_ica s mladima“ niti formalni okvir za priznanje kompetencija povezanih s tim radom. Zbog toga osobe koje se bave radom s mladima često dolaze iz različitih obrazovnih pozadina (npr. društvene znanosti, pedagogija ili socijalni rad), ili su educirane kroz seminare i programe kao što su Erasmus+ mobilnosti, SALTO-Youth treninge ili EU-CoE inicijative, ali bez jedinstvenog ili službeno priznatog okvira zanimanja.

Hellenic Association Youth Workers Association (HAYW) osnovana je kao neprofitna strukovna organizacija s ciljem umrežavanja praktičarki i praktičara rada s mladima te jačanja vidljivosti, identiteta i profesionalnih kapaciteta ove zajednice. Organizacija aktivno sudjeluje u raspravama o priznavanju rada s mladima, promicanju neformalnog učenja

i razvoju okvira za profesionalnu podršku koji odgovara potrebama praktičara. HAYW se također uključila u europske procese poput Borskog procesa koji okuplja nacionalne organizacije radi zajedničkog zagovaranja priznanja rada s mladima u Europi.

Iskustvo Grčke, kroz rad HAYW-a i širu praksu rada s mladima, pokazalo je snagu i otpornost zajednice prakse u uvjetima ograničene institucionalne podrške, ali i dugoročnu ranjivost bez stabilnih profesionalnih i sustavnih mehanizama priznanja i podrške.

Kontekst rada s mladima u Srbiji – iskustvo NAPOR-a

Rad s mladima u Srbiji posljednjih se godina razvijao u smjeru jačeg sektorskog i zajedničkog pristupa, uz postupno institucionalno prepoznavanje njegove društvene uloge. Iako ni u Srbiji ne postoji zakonski definirano zanimanje „radnik_ica s mladima“, rad s mladima prepoznat je u nacionalnim strateškim dokumentima i politikama za mlade, a država je uspostavila određene mehanizme potpore, osobito kroz sustav lokalnih ureda za mlade i programsko financiranje aktivnosti usmjerenih mladima.

U tom kontekstu ključnu ulogu ima **Nacionalna organizacija praktičarki i praktičara omladinskog rada (NAPOR)**, strukovna organizacija osnovana sredinom 2000-ih s ciljem jačanja kvalitete, etike i profesionalnog identiteta rada s mladima. NAPOR okuplja individualne i organizacijske članove_ice te djeluje kao središnja točka zajednice prakse u području omladinskog rada u Srbiji. Kroz godine djelovanja, NAPOR je razvio etički kodeks, standarde kvalitete omladinskog rada te sustav dobrovoljne akreditacije organizacija. Ti mehanizmi temelje se na samoregulaciji, povjerenju i razvojnog pristupu, a ne na sankcioniranju ili administrativnoj kontroli. Organizacije koje sudjeluju u akreditacijskom procesu prolaze samoprocjenu i mentorsku podršku, čime se potiče kontinuirano unapređenje prakse. Takav pristup postupno je stekao i određenu razinu institucionalnog priznanja.

U širem društveno-političkom kontekstu, sektor rada s mladima u Srbiji djeluje u uvjetima izraženih društvenih nejednakosti, visoke nezaposlenosti mladih i snažnog odlaska mladih iz zemlje. Iako su politike za mlade formalno uspostavljene, njihova provedba često ovisi o političkoj volji, projektnim ciklusima i lokalnim kapacitetima, što rezultira neujednačenom podrškom na nacionalnoj i lokalnoj razini. U takvom okruženju, rad s mladima preuzima i širu društvenu ulogu: ne samo kao obrazovna ili razvojna praksa, već i kao prostor podrške, osnaživanja i društvene participacije mladih u kontekstu ograničenih institucionalnih odgovora.

Usporedba hrvatskog, grčkog i srpskog konteksta pokazala je da se rad s mladima u sva tri okruženja razvija u uvjetima ograničenog ili nedovoljno jasnog institucionalnog okvira, ali uz bitno različite odgovore zajednice prakse: od oslanjanja gotovo isključivo na profesionalnu solidarnost i neformalno umrežavanje (Grčka), preko sektorski vođenih, postupnih i participativnih mehanizama samoregulacije (Srbija), do hrvatskog konteksta u kojem potreba za jasnijim zajedničkim okvirom, profesionalnim identitetom i koordiniranim djelovanjem ostaje snažno izražena i još uvijek otvorena.

Zaključci projekta i naučene lekcije

Studijski posjeti partnerskim organizacijama u Grčkoj i Srbiji omogućili su sudionicima_ama projekta izravan uvid u dva različita, ali međusobno usporediva konteksta razvoja rada s mladima u uvjetima ograničene ili nedovoljno jasne institucionalne podrške.

Iskustvo HAYW-a

Ožujak 2026, Thessaloniki (Grčka)

Studijski posjet Hellenic Association Youth Workers Association (HAYW) otvorio je prostor za razumijevanje rada s mladima u kontekstu gotovo potpunog izostanka formalnog profesionalnog okvira. Rad s mladima u Grčkoj najčešće se razumije kao socio-edukativna aktivnost, bez zakonski definiranog zanimanja, obveznih kvalifikacija ili jasno propisanih kompetencijskih standarda. U praksi ga provode osobe različitih obrazovnih profila, uz snažno oslanjanje na osobnu motivaciju i iskustvo.

HAYW djeluje kao strukovna mreža s vrlo ograničenim financijskim i ljudskim resursima, a velik dio aktivnosti temelji se na osobnom angažmanu članova_ica. Unatoč tome, organizacija uspijeva održavati kontinuitet djelovanja zahvaljujući snažnom osjećaju pripadnosti, solidarnosti i zajedničkog profesionalnog identiteta. Istodobno, iskustvo Grčke jasno ukazuje na dugoročnu ranjivost ovakvih modela u uvjetima izostanka stabilne institucionalne i financijske podrške.

Iskustvo NAPOR-a

Rujan 2026, Novi Sad (Srbija)

Studijski posjet Nacionalnoj organizaciji praktičarki i praktičara omladinskog rada (NAPOR) ponudio je uvid u dugoročan, sustavan i sektorski vođen pristup razvoju omladinskog rada. U Srbiji se tijekom posljednjih godina razvio model u kojem ključnu ulogu ima sama zajednica prakse, uz postupno jačanje institucionalnog prepoznavanja.

NAPOR okuplja individualne i organizacijske članove_ice te sustavno ulaže u razvoj kvalitete, etike i profesionalnog integriteta. Razvijeni su etički kodeks, standardi kvalitete i sustav dobrovoljne akreditacije organizacija, temeljen na samoprocjeni, mentorskoj podršci i razvojnim preporukama. Važno je naglasiti da akreditacija nema sankcijsku, već isključivo razvojnu ulogu, što je omogućilo njezinu široku prihvaćenost unutar sektora. Model je dodatno prepoznat i od strane nadležnog ministarstva, što potvrđuje vrijednost pristupa izgrađenog „odozdo“.

Naučene lekcije iz međunarodnih iskustava (HAYW i NAPOR)

Iako djeluju u različitim kontekstima, iskustva HAYW-a u Grčkoj i NAPOR-a u Srbiji ukazala su na nekoliko zajedničkih obrazaca koji su posebno relevantni za razvoj rada s mladima u Hrvatskoj. Ti obrasci ne nude gotova rješenja, ali jasno pokazuju gdje sektor ima snagu, a gdje ostaje ranjiv.

- **Promjene u sektoru dolaze iz zajednice prakse**

Oba primjera potvrđuju da se ključni pomaci u radu s mladima događaju iznutra, kroz

zajednicu prakse, a ne isključivo kroz formalne propise ili institucionalne odluke. Rad s mladima opstaje i razvija se zahvaljujući profesionalnoj motivaciji, osjećaju pripadnosti i međusobnoj solidarnosti onih koji ga provode.

- **Profesionalizacija ne mora započeti zakonom**

Iskustva pokazuju da profesionalizacija rada s mladima može poprimiti različite oblike. U Grčkoj ona postoji gotovo isključivo kroz zajednicu i profesionalni identitet, dok je u Srbiji razvijan model samoregulacije kroz standarde, etički kodeks i akreditaciju. Iako oba pristupa imaju svoja ograničenja, zajedničko im je to da grade povjerenje unutar sektora i jačaju osjećaj profesionalne odgovornosti.

- **Etika i kvaliteta kao zajednički temelj**

Bez obzira na razinu formalnog uređenja, etika i kvaliteta pojavljuju se kao temeljne vrijednosti rada s mladima. Dok HAYW naglasak stavlja na osobnu odgovornost i profesionalni integritet pojedinaca, NAPOR je razvio strukturirane mehanizme koji etiku i kvalitetu čine vidljivima i primjenjivima u svakodnevnoj praksi. U oba slučaja jasno je da kvaliteta rada ne proizlazi iz administrativnih zahtjeva, već iz vrijednosti koje zajednica dijeli i njeguje.

- **Ranjivost sektora bez stabilne podrške**

Napokon, oba iskustva ukazuju na ranjivost sektora u uvjetima izostanka stabilne institucionalne i financijske podrške. Kada takvi mehanizmi ne postoje, teret razvoja sektora nerazmjerno pada na pojedince i organizacije, što dugoročno dovodi do iscrpljivanja i nestabilnosti. Ova je lekcija bila posebno važna u promišljanju budućih koraka za hrvatski kontekst.

Što smo preuzeli za hrvatski kontekst

Tijekom studijskih posjeta postalo je jasnije ne samo što u radu s mladima nedostaje, već i kako se određeni procesi mogu graditi u uvjetima ograničenih resursa i neujednačene institucionalne podrške. U tom smislu, međunarodna iskustva rezultirala su sljedećim ključnim uvidima:

Što smo vidjeli:

- da rad s mladima može postojati i razvijati se i u uvjetima vrlo ograničenog ili gotovo nepostojećeg formalnog okvira, ako postoji snažna zajednica prakse (iskustvo HAYW-a);
- da je moguće graditi kvalitetu, etiku i profesionalni identitet „odozdo“, kroz samoregulaciju, povjerenje i dugoročan rad zajednice (iskustvo NAPOR-a);
- da formalni mehanizmi imaju smisla tek kada su prepoznati i prihvaćeni unutar samog sektora, a ne nametnuti izvana.

Što nas je konkretno pomaknulo

- potvrda da je ulaganje u povezivanje, solidarnost i zajedničko artikuliranje vrijednosti nužan prvi korak, čak i prije formalnih procesa priznavanja ili regulacije rada s mladima;
- jasnije razumijevanje da etički okviri, standardi i obrazovanje moraju imati razvojnu, a ne sankcijsku ulogu kako bi bili prihvaćeni u praksi;
- spoznaja da pokušaji brzih i fragmentiranih rješenja dugoročno slabe sektor, dok postupni, participativni procesi jačaju njegovu otpornost.

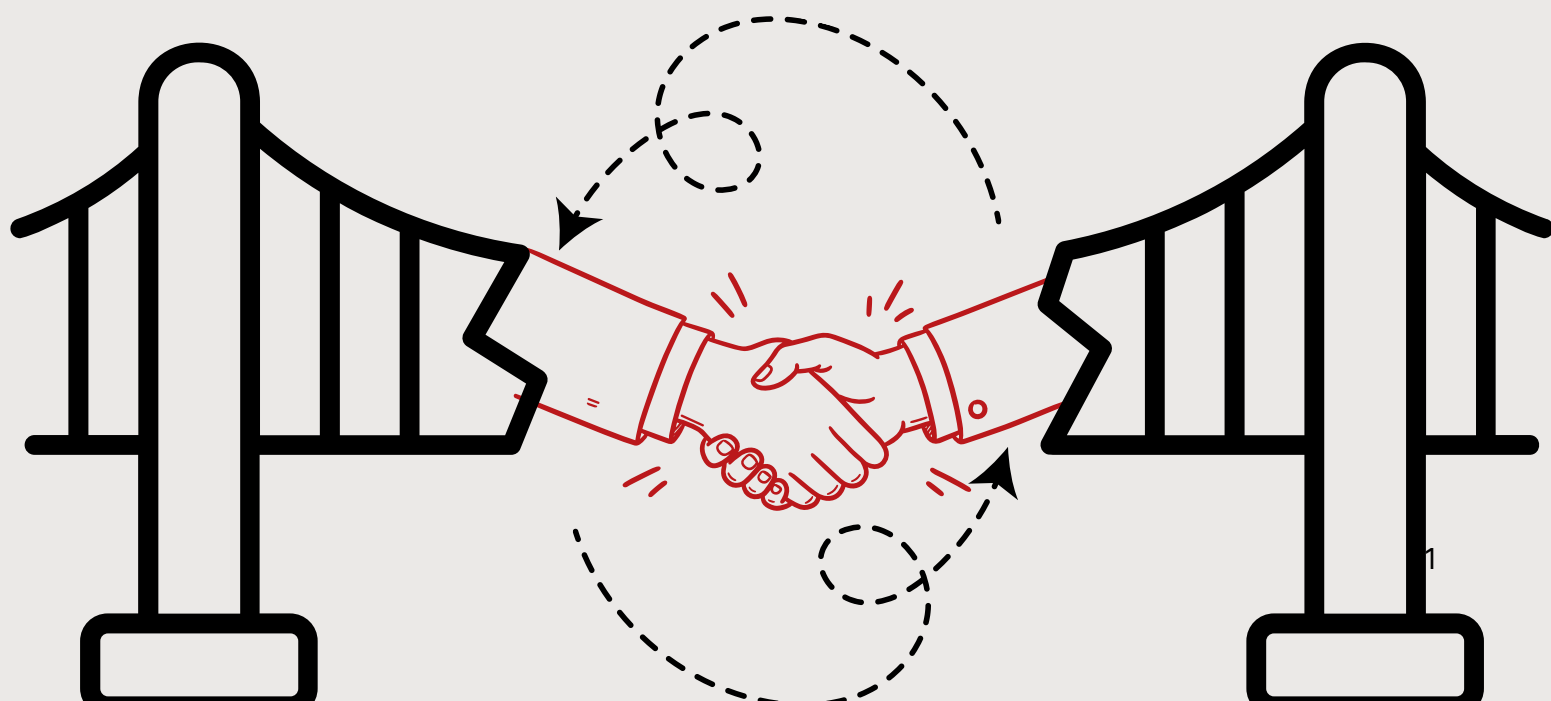
Kako je to utjecalo na prioritete i daljnje korake

- nacionalni prioriteti rada s mladima oblikovani su tako da se međusobno nadopunjuju, umjesto da se rješavaju izolirano (definicija rada s mladima kao temelj, etika, obrazovanje, standardi i vidljivost);
- naglasak je stavljen na razvoj zajednice prakse kao nositelja promjena, uz jasno razumijevanje uloge institucija kao partnera, a ne isključivih pokretača procesa;
- akcijski planovi osmišljeni su kao otvoreni i razvojni okviri, koji ostavljaju prostor za prilagodbu, učenje i zajedničko preuzimanje odgovornosti u sljedećoj fazi razvoja sektora.

Međunarodni seminar „Building Bridges – zajedno za snažniji rad s mladima“ Studeni 2025., Zagreb (Hrvatska)

Međunarodni seminar „Building Bridges – zajedno za snažniji rad s mladima“ održan je kao središnja aktivnost projekta i ključni prostor u kojem su se međunarodna iskustva i nacionalna praksa doveli u strukturirani dijalog. Cilj seminara nije bio ponuditi nova ili brza rješenja, već otvoriti zajednički prostor za refleksiju o dugogodišnjim izazovima rada s mladima u Hrvatskoj te potaknuti artikulaciju zajedničkih prioriteta i smjerova daljnjeg razvoja. Seminar je okupio radnike i radnice s mladima, organizacije civilnog društva, istraživače_ce, predstavnike_ce institucija i međunarodne partnere. Kroz razmjenu iskustava iz prakse, istraživanja i javnih politika, sudionici_ce su zajednički sagledali stanje sektora, s posebnim naglaskom na profesionalni status rada s mladima, pitanja kvalitete i etike, prepoznatljivost struke te ulogu institucionalne podrške. Dodatni naglasak stavljen je na aktivno uključivanje zajednice prakse. Kroz participativne metode rada sudionici_ce su identificirali ključne izazove i potrebe sektora te ih zajednički oblikovali u nacionalne prioritete rada s mladima. Ti su prioriteti u nastavku rada dodatno razrađeni kroz prijedloge akcijskih planova, čime je refleksija o stanju sektora dobila i operativnu dimenziju.

Seminar je tako poslužio kao važan prijelaz s razmjene iskustava prema zajedničkom definiranju daljnjih koraka. Ne kao zaključak rasprava o radu s mladima, već kao nastavak i produbljivanje već postojećih razgovora, uz jasniji fokus na suradnju, koordinaciju i dugoročnu perspektivu razvoja sektora.

Od uvida do nacionalnih prioriteta

Zaključci sa studijskih posjeta i rasprava tijekom seminara potvrdili su ono što je zajednici prakse već dugo poznato: izazovi rada s mladima nisu novi, ali su i dalje prisutni te zahtijevaju svježi, zajednički pristup. Upravo zato središnji dio seminara bio je posvećen prelasku s dijeljenja iskustava na zajedničko definiranje onoga što je u ovom trenutku sektoru najpotrebnije.

Kroz strukturirani grupni rad, sudionici i sudionice seminara identificirali su ključna područja u kojima je nužno djelovati na nacionalnoj razini. Cilj tog procesa nije bio izraditi sveobuhvatnu strategiju, već jasno artikulirati ograničen broj zajedničkih prioriteta koji mogu poslužiti kao polazište za daljnje zagovaranje, suradnju i razvoj sektora. Kako bi se uvidi iz međunarodnih iskustava i rasprava tijekom seminara pretočili u konkretne i zajedničke smjerove djelovanja, seminar je bio osmišljen kao strukturirani, participativni proces. Umjesto donošenja zaključaka „odozgo“, naglasak je stavljen na aktivno uključivanje sudionika i sudionica iz različitih dijelova zajednice prakse.

U okviru World Café metodologije, sudionici_ce su radili u četiri tematska područja: **kapaciteti i uvjeti rada, kvaliteta/etika/standardi, prepoznatljivost i profesionalni identitet te institucionalna podrška i javne politike**. Ta su područja poslužila kao početni okvir za strukturiranje rasprava i mapiranje potreba sektora.

U procesu sinteze rezultata, kroz zajedničko izvještavanje i dodatni rad na prioritetima, pokazalo se da se određene teme snažno ponavljaju i prelaze granice pojedinih tematskih stolova. Posebno se to odnosilo na pitanje vidljivosti rada s mladima, koje se pojavilo kao horizontalni izazov prisutan u svim područjima. Zbog toga su u završnoj fazi procesa definirana četiri temeljna strukturna prioriteta, **dok je vidljivost rada s mladima izdvojena kao poseban, peti prioritet koji presijeca i povezuje sve ostale**.

Prioriteti koji slijede rezultat su konsenzusa zajednice prakse, utemeljenog na iskustvu svakodnevnog rada s mladima, ali i na refleksiji međunarodnih primjera i postojećeg institucionalnog okvira. Oni ne predstavljaju konačne odgovore, već zajednički imenovane smjerove djelovanja oko kojih postoji spremnost za daljnji rad.

Zaključci World Caf a i njihova povezanost s nacionalnim prioritetima

Tematski stol (World Caf��)	Ključni zaključci i teme iz rasprava	Kako su zaključci ugrađeni u nacionalne prioritete
Kapaciteti i uvjeti rada s mladima	Financijska nestabilnost i potreba za kontinuiranim financiranjem; nedostatak dostupnih i adekvatnih prostora; potreba za obaveznom obukom, supervizijom, podrškom i umrežavanjem; potreba za vrednovanjem rada (uključujući volonterski rad); potreba za podrškom mladim kolegama i razvojem kapaciteta	Zaključci su se pretočili u prioritete obrazovanja i obuke radnika_ca s mladima te definiranja rada i radnika_ca s mladima , kao temelja za stabilnije uvjete rada i jasnije pozicioniranje sektora
Kvaliteta, etika i standardi u radu s mladima	Potreba za etičkim kodeksom; jasno definirane granice ponašanja; minimalni standardi kvalitete; kontinuirano stručno usavršavanje; nedostatak kvalitetne obuke koja uključuje etiku; potreba za peer podrškom i savjetodavnim mehanizmima (npr. savjet za etička pitanja); važnost umrežavanja i suradnje sa stručnjacima	Izravno su oblikovani prioriteti izrade etičkog kodeksa radnika_ca s mladima i izrade standarda zanimanja/kvalifikacija , uz naglasak na razvojni, a ne kontrolni pristup kvaliteti
Prepoznatljivost i profesionalni identitet	Rad s mladima percipiran unutar „bubble youth worka“; nedostatna komunikacija prema van; neujednačena terminologija; potreba za diferencijacijom zanimanja; slaba vidljivost u školama, medijima i digitalnom prostoru; potreba za uključivanjem onih s izravnim iskustvom rada s mladima u promociju sektora	Zaključci su objedinjeni u prioritet vidljivosti rada s mladima , koji je prepoznat kao horizontalni prioritet nužan za jačanje profesionalnog identiteta i legitimnosti sektora
Podrška institucija i javne politike	Nedostatna institucionalna podrška i financijska stabilnost; potreba za većom ulogom JLRS-a; potreba za zaposlenim osobama za mlade u lokalnim sredinama; nedostatak političke volje i sektorskog zajedništva; potreba za sustavnom suradnjom s MZOM-om; potreba za sistematizacijom radnih mjesta	Zaključci su utjecali na prioritete definiranja rada i radnika_ica s mladima te izrade standarda zanimanja/kvalifikacija , kao i na potrebu jačanja vidljivosti i institucionalnog prepoznavanja rada s mladima

Nacionalni prioriteti rada s mladima

Na temelju rasprava provedenih tijekom međunarodnog seminara te sinteze zaključaka World Café procesa, sudionici i sudionice zajednički su identificirali ključna područja koja zahtijevaju daljnji razvoj i koordinirano djelovanje na nacionalnoj razini. Iako su se rasprave inicijalno vodile kroz četiri tematska područja, u završnoj fazi procesa iskristaliziralo se pet međusobno povezanih nacionalnih prioriteta rada s mladima.

Ovi prioriteti ne predstavljaju nova otkrića, već ponovno artikuliranje dugogodišnjih izazova sektora, ovoga puta kroz zajednički, strukturiran i participativan proces. Njihova vrijednost leži upravo u tome što su utemeljeni na iskustvu prakse, uvidima iz međunarodnih primjera te kolektivnom promišljanju o tome što je u ovom trenutku realno, potrebno i ostvarivo.

1. Definiranje rada s mladima i radnika_ca s mladima

Jedan od temeljnih izazova rada s mladima u Hrvatskoj jest nepostojanje jasne i zajednički prihvaćene definicije rada s mladima te uloge radnika_ca s mladima. U praksi to dovodi do neujednačenog razumijevanja što rad s mladima jest (a što nije), tko ga provodi te koje kompetencije i odgovornosti taj rad podrazumijeva.

Sudionici_ce su istaknuli da bez jasnog definiranja rada i profesije nije moguće sustavno graditi kvalitetu, zagovarati profesionalno priznanje niti razvijati obrazovne, etičke i institucionalne okvire. Upravo zato je ovaj prioritet prepoznat kao polazišna točka za sve ostale, odnosno temelj na kojem se mogu graditi standardi, obrazovanje i javne politike vezane uz rad s mladima.

2. Izrada etičkog kodeksa radnika_ca s mladima

Etika je tijekom cijelog seminara prepoznata kao jedna od ključnih, ali često nedovoljno strukturiranih dimenzija rada s mladima. Iako mnogi radnici i radnice s mladima djeluju prema snažnim etičkim načelima, ta se načela rijetko formaliziraju ili zajednički artikuliraju na nacionalnoj razini.

Sudionici_ice su naglasili potrebu za etičkim kodeksom koji ne bi imao sankcijsku, već razvojnu i zaštitnu ulogu, kao alat koji pruža smjernice, podršku i sigurnost, kako mladima, tako i onima koji s njima rade. Posebno je istaknuta važnost da se etički kodeks razvija participativno, iz same zajednice prakse, kako bi bio prepoznat kao koristan i primjenjiv u svakodnevnom radu, a ne kao formalni dokument bez stvarnog učinka.

3. Izrada standarda zanimanja i/ili kvalifikacija

Neujednačena praksa, različiti profesionalni profili osoba koje rade s mladima te izostanak jasnih kompetencijskih okvira i dalje predstavljaju prepreku dugoročnom razvoju sektora. Sudionici_ce su prepoznali potrebu za razvojem standarda zanimanja i/ili kvalifikacija koji bi jasnije opisali znanja, vještine i odgovornosti radnika_ca s mladima.

U raspravama je pritom jasno naglašeno da su se slični pokušaji u hrvatskom kontekstu već događali, ali bez trajnih i održivih rezultata. Zbog toga ovaj prioritet ne polazi od „početka“, već od potrebe da se uči iz prethodnih iskustava, prepozna gdje su procesi zapinjali te se razvoju standarda pristupi postupno, uz snažno uključivanje zajednice prakse.

Standardi su pritom prepoznati ne kao cilj sami po sebi, već kao alat za osiguravanje kvalitete, prepoznatljivosti i mobilnosti unutar sektora, uz uvažavanje različitih puteva ulaska u rad s mladima i postojećeg iskustva praktičara. Njihova dugoročna održivost ovisi o tome hoće li biti doživljeni kao zajednički okvir podrške, a ne kao administrativna obveza nametnuta izvana.

4. Obrazovanje i obuka radnika_ca s mladima

Potreba za obrazovanjem i kontinuiranom obukom radnika_ca s mladima prepoznata je kao jedan od ključnih preduvjeta za kvalitetan i etičan rad s mladima. Iako u Hrvatskoj postoje različiti oblici neformalnog obrazovanja i projektnih edukacija, sudionici_ce su istaknuli da su ti programi često fragmentirani, kratkoročni i nedovoljno međusobno povezani.

U raspravama je naglašeno da se obrazovanje radnika_ca s mladima ne može svesti na jednokratne treninge ili projektne cikluse. Umjesto toga, potreban je koherentan i dugoročan pristup koji obuhvaća različite razine učenja – od osnovnih kompetencija za osobe koje tek ulaze u rad s mladima, do naprednih programa, supervizije i stručne podrške za iskusne praktičare i praktičarke.

Sudionici_ce su također istaknuli važnost da se obrazovanje i obuka razvijaju u bliskoj vezi s praksom, uz uvažavanje već stečenih znanja, iskustava i različitih profesionalnih puteva. Iskustva iz sektora pokazuju da obrazovni programi imaju najveći učinak kada su osmišljeni u suradnji sa zajednicom prakse te kada su dostupni, prepoznati i dugoročno održivi.

5. Vidljivost rada s mladima

Vidljivost rada s mladima prepoznata je kao horizontalni prioritet koji snažno utječe na razvoj svih ostalih područja. Sudionici_ce su istaknuli da se rad s mladima u Hrvatskoj i dalje često percipira kao privremena, projektna ili isključivo volonterska aktivnost, bez jasnog razumijevanja njegove društvene vrijednosti i dugoročnog doprinosa.

U raspravama je naglašeno da vidljivost ne znači samo veću prisutnost u medijima ili komunikacijskim kanalima, već sustavno prepoznavanje rada s mladima kao relevantnog područja djelovanja – u javnosti, među donositeljima odluka i unutar institucionalnih okvira. Bez takvog prepoznavanja teško je osigurati stabilne uvjete rada, razvijati kvalitetu ili graditi profesionalne standarde.

Sudionici_ce su istaknuli da odgovornost za vidljivost leži i na samom sektoru, kroz jasnije artikuliranje vlastite uloge, vrijednosti i doprinosa, ali i na institucijama koje imaju ključnu ulogu u oblikovanju javnog diskursa i javnih politika. Vidljivost rada s mladima stoga je prepoznata kao zajednički zadatak, koji zahtijeva koordinirano djelovanje, dosljednost i dugoročnu perspektivu.

Od prioriteta do akcijskih planova

Definirani nacionalni prioriteti predstavljaju zajedničko razumijevanje ključnih izazova s kojima se sektor rada s mladima suočava u ovom trenutku. Međutim, tijekom seminara jasno je istaknuto da samo njihovo imenovanje nije dovoljno ako ne postoji prostor za daljnju razradu mogućih koraka prema promjeni.

Upravo zato je drugi dio rada bio usmjeren na prelazak s analize na akciju. Sudionici_cce su, polazeći od identificiranih prioriteta, radili na razvoju konkretnih prijedloga aktivnosti i smjerova djelovanja koji bi mogli doprinijeti njihovoj realizaciji u praksi. Naglasak pritom nije bio na izradi gotovih rješenja, već na zajedničkom promišljanju realnih i ostvarivih koraka, utemeljenih na iskustvu prakse i postojećim kapacitetima sektora.

Akcijski planovi izrađeni tijekom seminara služe kao radni dokumenti i polazište za daljnji dijalog, suradnju i zagovaranje na nacionalnoj razini. Oni odražavaju raznolikost perspektiva unutar sektora, ali i zajedničku spremnost sudionika_ca da preuzmu aktivnu ulogu u daljnjem razvoju rada s mladima u Hrvatskoj.

U nastavku publikacije predstavljeni su akcijski planovi izrađeni za svaki od definiranih prioriteta.

Nacionalni prioriteti i akcijski planovi

Akcijski planovi predstavljeni u nastavku nisu obvezujući dokumenti niti gotova rješenja, već zajednički formulirani prijedlozi koji služe kao poziv na daljnju suradnju, dijalog i zajedničko djelovanje različitih aktera u razvoju rada s mladima.

Akcijski plan 1 – Definiranje rada s mladima i radnika_ica s mladima

Što želimo postići

Cilj ovog prioriteta je demistificirati pojam rada s mladima i učiniti ga jasnijim i razumljivijim široj javnosti, samim radnicima_cama s mladima te mladim osobama. Jasnije razumijevanje rada s mladima prepoznato je kao temelj za jačanje profesionalnog identiteta, vidljivosti i dugoročnog razvoja sektora.

Predloženi konkretni koraci

1. Izrada manifesta o radu s mladima

Razviti manifest koji jasno definira rad s mladima u užem i širem smislu, pojašnjava različite razine djelovanja i uloge unutar ekosustava rada s mladima te donosi osnovni rječnik pojmova iz područja omladinske politike. U sklopu manifesta potrebno je jasno razgraničiti i odnos uloga organizacija poput MMH i NORMA, kako bi se izbjegla dodatna terminološka i sektorska konfuzija.

2. Uvođenje kratkog predstavljanja rada s mladima u praksu

Razviti jednostavne upute i poticaje za radnike_ce s mladima da tijekom svojih aktivnosti, kada je to primjereno, odvoje nekoliko minuta za kratko predstavljanje rada s mladima i ključnih poruka manifesta mladim osobama i drugim sudionicima_ama.

3. Provedba mini-kampanja o radu s mladima

Osmisliti i provoditi manje, decentralizirane kampanje o radu s mladima koje provode sami radnici_ice s mladima te organizacije mladih i za mlade, prilagođene lokalnim kontekstima i kapacitetima. Fokus kampanja bio bi na približavanju rada s mladima široj javnosti kroz konkretne primjere iz prakse.

Tko treba biti uključen:

- radnici_ice s mladima
- organizacije mladih i za mlade
- dugoročno: odgojno-obrazovne institucije, posebice škole

Vremenski okvir

- Kratkoročno (do 6 mjeseci): izrada manifesta
- Srednjoročno (6–18 mjeseci): provedba mini-kampanja
- Dugoročno (18+ mjeseci): sustavno korištenje uputa u praksi te širenje razumijevanja i vidljivosti rada s mladima

Očekivane prepreke i izazovi

- ograničeni kapaciteti i nedostatak vremena među radnicima_cama s mladima
- potreba za vremenom kako bi se poruke i praksa „uhvatile“ i postale dio svakodnevice sektora
- rizik da dio radnika_ca s mladima neće biti uključen u proces izrade manifesta, što može utjecati na osjećaj vlasništva nad dokumentom
- ograničen doseg javnih kampanja zbog algoritamskih i komunikacijskih ograničenja digitalnih platformi

Akcijski plan 2 – Izrada etičkog kodeksa radnika_ica s mladima

Što želimo postići

Cilj ovog prioriteta je razviti zajednički okvir etičkih načela i vrijednosti u radu s mladima, koji će pružiti jasne smjernice za profesionalno ponašanje, ojačati razumijevanje značenja etike u svakodnevnoj praksi te doprinijeti izgradnji konsenzusa unutar sektora oko temeljnih principa rada s mladima.

Etički kodeks pritom se ne promatra kao kontrolni ili sankcijski mehanizam, već kao razvojni i zaštitni alat – kako za mlade, tako i za radnike_ice s mladima.

Predloženi konkretni koraci

1. Definiranje temeljnih vrijednosti rada s mladima

Pokrenuti uključiv i participativan proces definiranja temeljnih vrijednosti rada s mladima, oslanjajući se na konkretne primjere iz prakse. Poseban naglasak staviti na uključivanje različitih perspektiva unutar sektora, kako bi se osiguralo da vrijednosti budu prepoznate kao zajedničke i primjenjive u različitim kontekstima rada s mladima.

2. Analiza postojećih praksi i dokumenata

Provesti komparativnu analizu relevantnih etičkih kodeksa, smjernica i praksi iz

nacionalnog i međunarodnog konteksta, s ciljem prepoznavanja dobrih primjera, mogućih modela i potencijalnih izazova u njihovoj primjeni.

3. Osnivanje radne skupine za izradu etičkog kodeksa

Osnovati radnu skupinu zaduženu za izradu nacrtu etičkog kodeksa, smjernica ili srodnog dokumenta, koja će objediniti rezultate participativnog procesa i komparativne analize te ih pretočiti u jasan, razumljiv i praktično primjenjiv dokument.

Tko treba biti uključen

- predstavnici_ce MMH
- NORMA i članice NORMA
- radnici_ce s mladima
- etičari i etičarke kao vanjski suradnici_ce
- mladi s iskustvom sudjelovanja u programima rada s mladima, posebno dugotrajniji korisnici_ce

Vremenski okvir

- Kratkoročno (do 6 mjeseci): pokretanje procesa i inicijalno definiranje vrijednosti
- Srednjoročno (6–18 mjeseci): provedba komparativne analize, rad radne skupine i izrada etičkog kodeksa
- Dugoročno (18+ mjeseci): daljnja primjena, refleksija i razvoj etičkog okvira u praksi

Očekivane prepreke i izazovi

- potreba da prethodno bude jasno definirano što se podrazumijeva pod radom s mladima i ulogom radnika_ca s mladima
- moguća nesuglasja oko definiranja temeljnih vrijednosti i principa
- osjetljivo pitanje sankcija i stegovnih mjera, koje zahtijeva dodatno promišljanje i, po potrebi, uspostavu odgovarajućih savjetodavnih ili etičkih tijela unutar sektora (npr. u okviru NORMA)

Napomena o pristupu

Razvoj etičkog kodeksa prepoznat je kao proces koji zahtijeva vrijeme, povjerenje i široko sudjelovanje, pri čemu je ključno da dokument bude doživljen kao podrška i zajednički standard, a ne kao formalna obveza nametnuta izvana.

Akcijski plan 3 – Izrada standarda zanimanja i/ili kvalifikacija

Što želimo postići

Cilj ovog prioriteta je pokrenuti strukturirani i informirani proces razmatranja standarda zanimanja i/ili kvalifikacija u području rada s mladima, polazeći od analize već postojećih dokumenata, inicijativa i pokušaja standardizacije u hrvatskom i relevantnim međunarodnim kontekstima.

Naglasak je stavljen na razumijevanje postojećeg stanja i učenje iz prethodnih iskustava, a ne na brzo donošenje novih rješenja ili formalnih okvira.

Predloženi konkretni koraci

1. Pokretanje radne skupine za standarde zanimanja/kvalifikacija

NORMA, uz podršku relevantnih institucija i stručnih tijela (npr. IDIZ), pokreće radnu skupinu s jasno definiranim mandatom i ciljem: analizu postojećih pokušaja i dokumenata vezanih uz standardizaciju zanimanja u području rada s mladima.

2. Analiza postojeće dokumentacije i prethodnih procesa

Radna skupina provodi sustavnu analizu dostupne dokumentacije, uključujući ranije izrađene prijedloge standarda, kvalifikacija i povezanih dokumenata, s ciljem prepoznavanja sadržajnih rješenja, ali i razloga zbog kojih prethodni procesi nisu doveli do trajnih i primjenjivih rezultata.

3. Nadopuna i dorada prijedloga na temelju komentara i povratnih informacija

Na temelju provedene analize i prikupljenih komentara relevantnih dionika, radna skupina radi na nadopuni i doradi postojećih prijedloga, uz poseban naglasak na jasnoću kompetencija, uloga i granica zanimanja rada s mladima u odnosu na druga srodna područja.

Tko treba biti uključen

- MMH
- NORMA
- predstavnici_će akademske zajednice i stručnjaci_kinje relevantnih područja
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (MZOM)

Vremenski okvir

- Kratkoročno (do 6 mjeseci): pokretanje radne skupine uz jasno definiran cilj i opseg rada
- Srednjoročno (6–18 mjeseci): analiza postojeće dokumentacije i prethodnih procesa
- Dugoročno (18+ mjeseci): nadopuna i dorada prijedloga na temelju komentara i povratnih informacija

Očekivane prepreke i izazovi

- moguća neresponzivnost ili ograničeno uključivanje nadležnog ministarstva (MZOM)
- potkapacitiranost osoba uključenih u proces i nedostatak vremena unutar sektora
- rizik preklapanja ili zadiranja u područja drugih zanimanja, što zahtijeva pažljivo definiranje granica i uloga

Napomena o pristupu

Razvoj standarda zanimanja i/ili kvalifikacija prepoznat je kao dugoročan i osjetljiv proces koji zahtijeva koordinaciju između zajednice prakse, akademske zajednice i institucija. Upravo zato naglasak je stavljen na postupnost, transparentnost i široko savjetovanje, kako bi se izbjegli raniji izazovi i osigurala veća održivost budućih rješenja.

Akcijski plan 4 – Obrazovanje i obuka radnika_ca s mladima

Što želimo postići

Cilj ovog prioriteta je otvoriti i održati temu obrazovanja radnika_ca s mladima u fokusu sektora, postići veći stupanj jasnoće i kvalitete u obrazovnim ponudama te osnažiti same radnike_ce s mladima da osvijeste, artikuliraju i javno izraze svoje obrazovne potrebe.

Umjesto jednokratnih edukacija, naglasak je stavljen na razvoj smislenih, povezanih i dugoročnih obrazovnih pristupa koji odgovaraju stvarnim potrebama prakse.

Predloženi konkretni koraci

1. Bottom-up prikupljanje obrazovnih potreba iz prakse

Provesti sustavno prikupljanje obrazovnih potreba među praktičarima i praktičarkama rada s mladima, koristeći participativne i dostupne metode, kako bi se osiguralo da budući obrazovni programi odgovaraju stvarnim izazovima i kontekstima rada.

2. Analiza potreba i razvoj obrazovnih programa

Na temelju prikupljenih podataka provesti analizu obrazovnih potreba te definirati moguće oblike obrazovanja i obuke, uključujući trajanje programa, tematske cjeline, razine učenja, elemente prakse i mentorstva te potencijalne provoditelje. Naglasak je pritom na fleksibilnosti i mogućnosti razvoja više razina programa, umjesto jedinstvenog modela.

3. Osiguravanje financijskih uvjeta za provedbu

Paralelno s razvojem programa, raditi na osiguravanju financijskih resursa potrebnih za pilotiranje, provedbu i dugoročnu održivost obrazovnih aktivnosti.

Tko treba biti uključen

- NORMA
- MMH
- organizacije mladih i za mlade
- pojedinci_ke – stručnjaci_kinje s relevantnim znanjem i iskustvom

Vremenski okvir

- Kratkoročno (do 6 mjeseci): istraživanje i mapiranje obrazovnih potreba
- Srednjoročno (6–18 mjeseci): razvoj jednog ili više obrazovnih programa te provedba pilot-programa
- Dugoročno (18+ mjeseci): kontinuirana provedba te postupna formalizacija i/ili institucionalizacija obrazovnih programa

Očekivane prepreke i izazovi

- ograničeni kapaciteti za aktivan angažman u procesu te izazovi u jasnom definiranju zajedničkih potreba i ciljeva
- osiguravanje stabilnog i dugoročnog financiranja
- potreba za suradnjom s nadležnim ministarstvima i obrazovnim institucijama
- potreba za jasnom komunikacijom i razgraničavanjem rada s mladima u odnosu na srodna zanimanja (npr. socijalni rad, pedagogija)

Napomena o pristupu

Obrazovanje i obuka radnika_ca s mladima prepoznati su kao dugoročan proces učenja i razvoja, koji mora ostati čvrsto povezan s praksom i potrebama zajednice prakse. Upravo zato naglasak je stavljen na participativnost, postupnost i fleksibilnost, uz jasno razumijevanje da formalizacija dolazi tek kao mogući ishod, a ne kao polazište.

Akcijski plan 5 – Vidljivost rada s mladima

Što želimo postići

Cilj ovog prioriteta je povećati razinu informiranosti i razumijevanja javnosti o radu s mladima te o ulozi i doprinosu radnika_ca s mladima u društvu. Vidljivost rada s mladima prepoznata je kao ključan preduvjet za jačanje profesionalnog identiteta sektora, institucionalno prepoznavanje i dugoročnu održivost rada s mladima.

Predloženi konkretni koraci

1. Istraživanje i analiza ciljnih skupina

Provesti istraživanje i analizu različitih ciljnih skupina kako bi se razumjelo njihovo postojeće znanje, percepcije i potrebe vezane uz rad s mladima. Na temelju tih uvida moguće je razviti prilagođene komunikacijske pristupe i poruke za svaku skupinu.

2. Provedba ciljane online kampanje

Razviti i provesti online kampanju prilagođenu različitim ciljnim skupinama, koristeći društvene mreže, digitalne oglase i jednostavne komunikacijske materijale. Kampanja bi trebala uključivati jasne, razumljive poruke o tome što je rad s mladima i zašto je važan, oslanjajući se na konkretne primjere iz prakse.

3. Suradnja s medijima i dijeljenje priča iz prakse

Pripremiti i plasirati priče o radu s mladima prema lokalnim i nacionalnim medijima, s ciljem da se kroz stvarne primjere približi vrijednost rada s mladima široj javnosti.

Tko treba biti uključen

- radnici_ce s mladima
- organizacije mladih i za mlade
- mladi
- roditelji, kao sekundarna ciljna skupina

Vremenski okvir

- Kratkoročno (do 6 mjeseci): priprema i planiranje aktivnosti
- Srednjoročno (6–18 mjeseci): provedba istraživanja i komunikacijskih aktivnosti
- Dugoročno (18+ mjeseci): kontinuirano jačanje vidljivosti rada s mladima kroz različite kanale

Očekivane prepreke i izazovi

- ograničen interes ili motivacija za provedbu kampanjskih aktivnosti
- nedostatni ljudski i organizacijski kapaciteti
- nedostatak financijskih resursa za provedbu kampanje

Napomena o pristupu

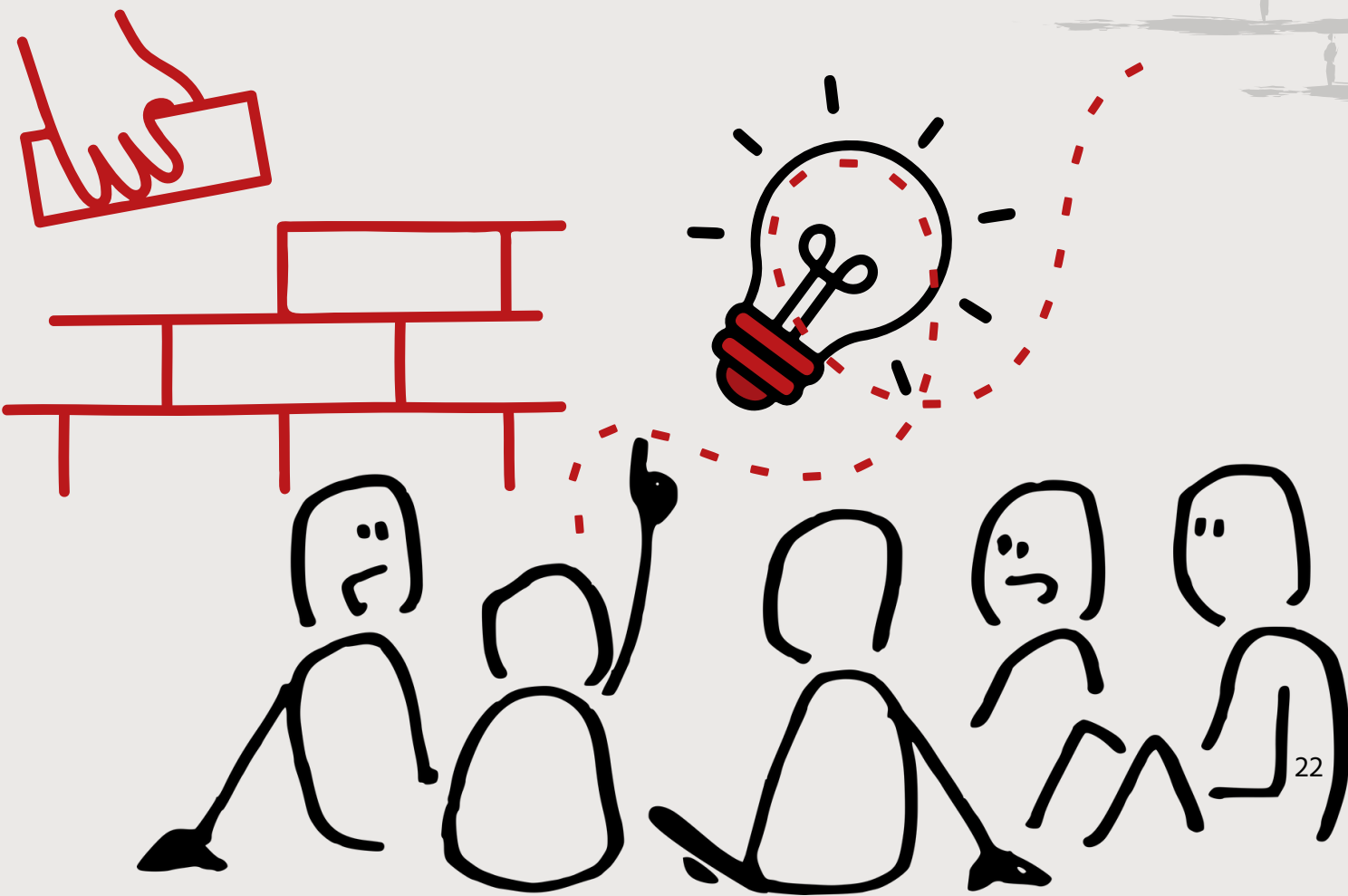
Vidljivost rada s mladima ne promatra se kao jednokratna komunikacijska aktivnost, već kao kontinuiran i zajednički proces koji zahtijeva koordinaciju, jasnoću poruka i dugoročnu posvećenost. Uspjeh ovog prioriteta ovisi o njegovoj povezanosti s ostalim prioritetima, osobito s jasnim definiranjem rada s mladima i uloge radnika_ca s mladima.

Zajednički okvir djelovanja

Pet predstavljenih akcijskih planova ne treba promatrati kao odvojene ili paralelne inicijative, već kao međusobno povezane elemente jednog šireg procesa jačanja rada s mladima u Hrvatskoj. Svaki od prioriteta odgovara na različit, ali međusobno uvjetovan izazov sektora: od potrebe za jasnim definiranjem rada s mladima i profesionalnog identiteta, preko etike, kvalitete i obrazovanja, do vidljivosti i društvenog prepoznavanja rada s mladima.

Akcijski planovi osmišljeni su kao otvoreni i razvojni okviri, a ne kao gotova rješenja ili obvezujuće mjere. Njihova je vrijednost u tome što odražavaju zajedničko razumijevanje zajednice prakse o tome gdje se sektor trenutno nalazi i u kojem se smjeru želi razvijati. Uspjeh njihove provedbe ovisit će o spremnosti različitih aktera: radnika_ca s mladima, organizacija, institucija i donositelja odluka — na suradnju, dijalog i dugoročnu posvećenost razvoju sektora.

Ovi akcijski planovi stoga predstavljaju poziv na zajedničko djelovanje, ali i temelj za daljnje razgovore, prilagodbe i nadogradnje u skladu s promjenama u praksi, politikama i društvenom kontekstu. Kao takvi, oni ne zatvaraju proces započet projektom Building Bridges, već ga nastavljaju i otvaraju prostor za njegov daljnji razvoj.

Zaključak

Rad s mladima u Hrvatskoj već se dugi niz godina razvija u uvjetima ograničenog institucionalnog okvira, nestabilnih resursa i neujednačenog društvenog prepoznavanja. Unatoč tome, sektor opstaje i raste zahvaljujući znanju, predanosti i otpornosti zajednice prakse koja svakodnevno djeluje s mladima i za mlade. Projekt Building Bridges nastao je upravo iz potrebe da se ta iskustva, izazovi i uvidi ponovno stave u zajednički okvir te da se otvori prostor za smislen, strukturiran i dugoročniji dijalog o razvoju rada s mladima.

Proces koji je prethodio ovoj publikaciji potvrdio je da izazovi rada s mladima nisu novi, ali i da postoji jasna spremnost unutar sektora da se o njima razgovara otvoreno, odgovorno i konstruktivno. Kroz razmjenu međunarodnih iskustava, nacionalnih praksi i participativni rad tijekom seminara, artikulirani su prioriteti i smjerovi djelovanja koji odražavaju stvarne potrebe i kapacitete zajednice prakse u ovom trenutku.

Ova publikacija ne nudi brza rješenja niti pretendira zamijeniti postojeće strategije, politike ili inicijative. Njezina vrijednost leži u tome što dokumentira zajedničko razumijevanje sektora o ključnim pitanjima rada s mladima te ih prevodi u konkretne, ali otvorene okvire za daljnje djelovanje. Kao takva, ona može poslužiti kao referentna točka za buduće zagovaračke procese, razvoj prakse, međusektorsku suradnju i oblikovanje politika.

Za daljnji razvoj rada s mladima nužna je kontinuirana suradnja između zajednice prakse, organizacija civilnog društva, obrazovnih i znanstvenih institucija te donositelja odluka na nacionalnoj i lokalnoj razini. Profesionalizacija rada s mladima ne može se ostvariti kroz pojedinačne projekte ili kratkoročne mjere, već zahtijeva povjerenje, stabilnost i dugoročnu posvećenost svih uključenih aktera.

Projekt Building Bridges i ova publikacija predstavljaju jedan korak u tom smjeru. Ne kao završetak procesa, već kao njegov nastavak, odnosno kao poziv na daljnji dijalog, suradnju i zajedničko promišljanje o tome kakav rad s mladima želimo graditi u Hrvatskoj u godinama koje dolaze.

Zahvala

Ova publikacija nastala je kao rezultat zajedničkog procesa promišljanja, dijaloga i suradnje unutar zajednice prakse rada s mladima. Stoga posebnu zahvalnost upućujemo svim radnicima i radnicama s mladima, predstavnicima_ama organizacija civilnog društva, istraživačima_cama, predstavnicima_ama institucija te mladima koji su sudjelovali u projektnim aktivnostima i svojim znanjem, iskustvom i otvorenošću dali vrijedan doprinos definiranju nacionalnih prioriteta i akcijskih planova.

Posebno zahvaljujemo partnerskim organizacijama, Hellenic Association of Youth Workers (HAYW) i Nacionalnoj organizaciji praktičarki i praktičara omladinskog rada (NAPOR), čija su iskustva, znanje i spremnost na dijeljenje prakse značajno obogatili ovaj proces te omogućili širi pogled na različite modele razvoja rada s mladima u europskom kontekstu.

Zahvaljujemo i svim sudionicima_ama studijskih posjeta i međunarodnog seminara „Building Bridges – zajedno za snažniji rad s mladima“, koji su kroz otvoren dijalog, kritičku refleksiju i zajednički rad doprinijeli stvaranju ovog dokumenta kao zajedničke reference za daljnji razvoj sektora.

